KAUPPAKAMARI

LAUSUNTO
24.10.2017

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ VERONKANNON, VEROTUKSEN TOIMITTAMISEN JA ERÄIDEN SEURAAMUSMAKSUJEN UUDISTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Keskuskauppakamarilta lausuntoa hallituksen esityksestä lainsäädännöksi, joka koskee veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista. Esityksessä ehdotetaan yhtenäistä kantomenettelyä Verohallinnolle suoritettavien verojen ja maksujen kannossa. Esityksessä ehdotetaan muun muassa, että tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa ja tonnistoverotuksessa siirryttäisiin verovelvolliskohtaiseen verotuksen päättymiseen sekä otettaisiin käyttöön verotuksen päättymisen jälkeen tehtävä täydentävä verotuspäätös. Laiminlyönneistä aiheutuvia seuraamuksia uudistettaisiin ja yhtenäistettäisiin. Kiinteistöveroa ja varainsiirtoveroa koskevien tietojen antaminen sähköisesti tulisi pakolliseksi yhteisölle ja yhteisetuudelle.

Keskuskauppakamari kannattaa verotusmenettelyn yhtenäistämistä eri verolajien osalta ja esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Verotuksen päättyminen verovelvolliskohtaisesti

Keskuskauppakamari pitää hyvänä kehityksenä verotuksen päättämistä verovelvolliskohtaisesti niin, että veronpalautusten ja jäännösverojen maksu aikaistuu. Verovelvollisella tulisi kuitenkin olla mahdollisuus pyytää veroilmoituksen antamisen yhteydessä Verohallintoa lykkäämään verotuksen päättämistä viimeiseen mahdolliseen päivään saakka, jos esimerkiksi ulkomaille maksetun, Suomessa kyseisenä verovuonna hyvityskelpoisen veron määrä ei olisi esimerkiksi ulkomailta puuttuvien tositteiden vuoksi vielä selvillä veroilmoituksen jättöpäivänä. Näin vältyttäisiin usealta verotuspäätökseltä ja veronmaksuun liittyvältä, yritykselle negatiiviselta kassavirtavaikutukselta.

Verotuksen verovelvolliskohtaisen päättymisen vuoksi verovelvollinen ei voisi etukäteen ennakoida jäännösveron maksupäivää, vaan tämä kävisi ilmi vasta verotuspäätökseltä. Erityisesti veroilmoituksesta poikkeamisen yhteydessä olisi tärkeää, että verotuspäätöksen ja jäännösveron eräpäivän välillä olisi riittävän pitkä aika.

Täydentävä verotuspäätös

Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että täydentävää verotuspäätöstä koskevaa menettelyä sovelletaan hallituksen esityksen mukaisesti vain aidosti uusiin tietoihin. Säännönmukaisessa verotuksessa esitettyjä tietoja koskeva vaatimus tulee aina käsitellä oikaisuvaatimusmenette-

lyssä, vaikka verovelvollinen esittäisi väitteilleen uusia perusteluita. Täydentävää verotuspäätöstä koskeva menettely ei saa johtaa siihen, että verovelvollinen joutuisi vaatimaan kahteen kertaan saman asian oikaisemista päästäkseen oikaisuvaatimusmenettelyyn.

Veronkorotus ja myöhästymismaksu

Veronkorotus määrättäisiin tuloverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa silloin, kun verovelvollinen on laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa, eikä korjaa laiminlyöntiään oma-aloitteisesti ennen verotuksen päättymistä. Veronkorotuksen määrä ei perustuisi enää tahallisuuden ja tuottamuksen arviointiin, vaan laiminlyönnin taloudelliseen vakavuuteen, mitä hallituksen esityksen mukaan ilmentäisi se tulon tai veron määrä, jota laiminlyönti koskee.

Esityksen mukaan veronkorotuksen perustaso olisi kaksi prosenttia lisätyn tulon tai kymmenen prosenttia lisääntyneen veron määrästä. Toistuvista laiminlyönneistä määrättävä veronkorotus olisi 3-10 % lisätystä tulosta tai 15-50 % lisääntyneen veron määrästä. Tulkinnanvaraisissa tai epäselvissä tilanteissa veronkorotus olisi 1 % lisätyn tulon tai 5 % lisääntyneen veron määrästä. Jos verovelvollinen oma-aloitteisesti vaatisi virheen korjaamista verotuksen päättymisen jälkeen, veronkorotus olisi 0,5 % lisätystä tulosta tai 2 % lisääntyneen veron määrästä.

Keskuskauppakamari kannattaa sinänsä veronkorotuksen määräämiseen liittyvän harkintavallan kaventamista ja veronkorotusten määrän yhtenäistämistä. Esitystä valmisteltaessa valittu linja on kuitenkin ankara yksittäisen erehdyksen tekevän verovelvollisen kannalta.

Keskuskauppakamari esittää, että mikäli veronkorotukset päädytään määräämään esityksen mukaisella tavalla kaavamaisesti, veronkorotuksille tulisi alarajan lisäksi määrätä erityisesti perustilanteissa sovellettava yläraja, jottei veronkorotus nouse yksittäistilanteessa kohtuuttoman korkeaksi. Koska laiminlyöntien toistuvuus on katsottu esityksessä raskauttavaksi tekijäksi, joka johtaa perustasoa korkeampien veronkorotusprosenttien soveltamiseen, vastaavasti ensimmäisestä yksittäisestä erehdyksestä tulisi määrätä perustasoa lievempi veronkorotus tai pelkkä huomautus.

Hallituksen esityksen mukaan ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättäisiin poikkeustilanteita lukuun ottamatta veronkorotus myös silloin, kun asia on tulkinnanvarainen tai epäselvä tai kun perustason mukainen veronkorotus olisi muusta erityisestä syystä kohtuuton. Hallituksen esityksessä linjataan tietoisesti, että ehdotettuihin veronkorotussääntöihin ei liittyisi samanlaisia alentamis- ja vapauttamisperusteita kuin esimerkiksi Norjassa tai Ruotsissa.

Esitetty sääntely johtaisi ankaraan muutokseen nykytilaan verrattuna erityisesti tahattomien virheiden osalta, sillä tähän saakka vaillinnaisten tai virheellisten tietojen antamisesta on määrätty korkeintaan 800 euron veronkorotus, jos kyse ei ole ollut tietoisesta toiminnasta tai törkeästä huolimattomuudesta. Säännöstä on Verohallinnon yhtenäistämisohjeiden mukaan sovellettu esimerkiksi tulkinnanvaraisten tietojen ilmoittamiseen. Veronkorotuksen laskeminen kaavamaisesti prosenttiosuutena lisätystä tulosta tai lisääntyneen veron määrästä kasvattaisi erityisesti tahattomista erehdyksistä ja tulkinnanvaraisten asioiden ilmoittamisesta määrättävien veronkorotusten määrää ja johtaisi siihen, että objektiivisesti arvioiden samanlaisesta erehdyksestä voitaisiin määrätä hyvin eri suuruisia veronkorotuksia siitä riippuen, minkä kokoiseen summaan erehdys kohdistuu.

Keskuskauppakamari pitää oikeusvarmuuden kannalta ensiarvoisen tärkeänä, että verovelvollisella on oikeus esittää itselleen edullinen tulkinta epäselvästä verokysymyksestä veroilmoituksella ilman, että se voi johtaa määrältään huomattavan veronkorotuksen määräämiseen. Keskuskauppakamarin tietojen mukaan esimerkiksi Ruotsissa on veroilmoituslomakkeisiin varattu tilaa verovelvollisen tulkintojen selvittämiseen. Lisäksi ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyöntiä arvioitaessa on otettava huomioon muutkin kuin veroilmoituksella Verohallinnolle annetut tiedot. Näitä ovat esimerkiksi siirtohinnoitteludokumentaatiossa esitetyt tiedot konsernissa sovelletuista hinnoitteluperiaatteista.

Keskuskauppakamari katsoo, että myöhästymismaksua tai veronkorotusta ei tule määrätä sellaisten tietojen puuttumisesta, joilla ei ole vaikutusta veron määrään, tai joita ei veroilmoitusta annettaessa ole saatavilla. Esimerkiksi siirtohinnoittelua koskevalla lomakkeella 78 ilmoitettavat tiedot konsernin kannattavuusluvuista eivät voi olla tiedossa, jos konsernin ulkomaisen emoyhtiön tilinpäätöstä ei ole vielä vahvistettu.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ann-Mari Kemell
Johtaja

Emmiliina Kujanpää
Veroasiantuntija